

เรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตและผลงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ : บทบาทในฐานะกรรมการตัดสินงานแกะสลัก

The Life Narrative and Carving Works of Mr. Surasak Kongsawat: His Role as a Judge in Carving Competitions

ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ
Sakarin Hongrattanavorakit

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Assistant Professor, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
E-mail: sakkarin.ho@rmutp.ac.th

Received: 2025-10-23 Revised: 2026-03-14 Accepted: 2026-04-06

บทคัดย่อ

วิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิทยาแบบประวัติชีวิต และเรื่องเล่า (Life History and Narrative Approach) เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิตและชีวประวัติของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ในการสร้างสรรค์งานแกะสลัก และเพื่อวิเคราะห์บทบาท แนวคิด เทคนิค และมุมมองในการตัดสินงานแกะสลัก เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ กรรมการตัดสินการแข่งขันการแกะสลัก เพื่อนร่วมงาน ช่างแกะสลักมืออาชีพ และนักแข่งขันแกะสลัก การศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยการบรรยายแบบเรื่องเล่าและตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัยพบว่า นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เริ่มฝึกแกะสลักตั้งแต่เด็กและพัฒนาฝีมือผ่านงานในโรงแรม การเรียนรู้แบบผสมผสานการฝึกฝนแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประกวดแข่งขันทั้งในและต่างประเทศช่วยหล่อหลอมทักษะและแนวคิดสร้างสรรค์ แรงบันดาลใจมาจากครูต้นแบบ ผู้ร่วมอาชีพ และความรักศิลปะไทย พร้อมทั้งอุปสรรคที่สร้างความอดทนและวินัย มีบทบาททั้งศิลปินและกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับชาติและนานาชาติ ผลงานสะท้อนความประณีต ความคิดสร้างสรรค์ เอกลักษณ์ไทยร่วมสมัย เทคนิคการแกะสลัก การถ่ายทอดความรู้สู่ศิลปินรุ่นใหม่ มุมมองในการตัดสินงานแกะสลัก เกณฑ์การตัดสินเน้นความสมจริง ความคิดสร้างสรรค์ การจัดวาง และความยุติธรรม งานวิจัยนี้นำไปสู่การทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และแนวคิดทางศิลปะ

คำสำคัญ : เรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต การแข่งขันแกะสลักฝึกและผลไม้ กรรมการตัดสินงานแกะสลัก

Abstract

This study was a qualitative research employing the life history and narrative approach to explore the life experiences and biography of Mr. Surasak Kongsawat in his creative journey as a carving artist. The objectives were to examine his artistic development and analyze his roles, concepts, techniques, and perspectives in the field of carving. Data were collected through in-depth interviews with key informants, including Mr. Surasak Kongsawat himself who also serves as a carving competition judge-his colleagues, professional carvers, and carving competitors. Additional data were obtained through document analysis and non-participant observation. The findings were analyzed using content analysis in conjunction with narrative description, and data triangulation was applied to ensure credibility.

The results revealed that Mr. Surasak Kongsawat began practicing carving at a young age and continuously refined his skills through his work in hotels, integrating both formal and informal learning processes. Participation in national and international competitions significantly shaped his technical proficiency and creative outlook. His inspirations stemmed from his teachers, role models, professional peers, and his deep appreciation for Thai arts. Challenges encountered throughout his career had cultivated perseverance and discipline. He played multiple roles as both an artist and a judge in national and international carving competitions. His works demonstrated meticulous craftsmanship, creativity, and a distinctive sense of contemporary Thai identity, along with mastery of carving techniques and dedication to transmitting knowledge to younger generations of artists. His judging criteria emphasized realism, creativity, composition, and fairness. This research provided a profound understanding of the processes of learning, skill development, and artistic conceptualization within the context of Thai carving arts.

Keywords : Life Narrative, Fruit and Vegetable Carving Competition, Carving Judge

1. บทนำ

สังคมไทยให้ความสำคัญในอาชีพช่างฝีมือแกะสลักซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรม ทำให้มีการเรียนรู้สืบทอดอาชีพงานแกะสลักมากขึ้นและช่างแกะสลักมีอาชีพหลากหลายมากขึ้น เช่น รับราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว อาชีพอิสระ เป็นต้น รายได้จากการแกะสลักค่อนข้างสูงเพราะเป็นงานฝีมือที่ต้องมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค [1] แนวทางเชิงรุกการกำหนดกลยุทธ์สมรรถนะของช่างฝีมือแกะสลักในประเทศไทย ด้วยจัดการแข่งขันการแกะสลักในระดับต่าง ๆ เช่น ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และบุคคลทั่วไป [2] แนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ มีผลกระทบเชิงบวกในหลายมิติ ทั้งการพัฒนาตัวบุคคล ความชำนาญ ความคิดสร้างสรรค์ โอกาสทางอาชีพ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมส่งเสริมและเผยแพร่ การสร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่า และด้านสังคมเครือข่ายและความสัมพันธ์ การผลักดันให้เกิดการเรียนรู้และการแข่งขันในด้านนี้จึงเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมทั้งความสำเร็จส่วนบุคคลและประโยชน์ที่กว้างขวางในระดับชุมชนและประเทศชาติ [3]

กระบวนการประเมินผลงาน องค์ประกอบจะทำให้กระบวนการประเมินผลงานนั้นออกมาเป็นที่น่าเชื่อถือมากที่สุด เช่น ทีมงานในการสรรหาคณะกรรมการตัดสิน ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการตัดสิน [4] นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เป็นผู้มีผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแกะสลักผักและผลไม้ ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ อีกทั้งยังได้รับเกียรติให้เป็นกรรมการตัดสินในหลายเวทีการแข่งขัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลังการตัดสินแต่ละครั้ง เข้มมักให้คำแนะนำและข้อสังเกตเชิงสร้างสรรค์แก่ผู้เข้าแข่งขัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและต่อยอดฝีมือ [5] ด้วยประสบการณ์ยาวนานและความเชี่ยวชาญเฉพาะตัว ท่านไม่เพียงสร้างผลงานที่โดดเด่นและเป็นต้นแบบให้ศิลปินรุ่นใหม่ มีบทบาทสำคัญในฐานะกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับชาติและนานาชาติ จากงานวิจัยของศักรินทร์ หงส์รัตนารกิจ จอมขวัญ สุวรรณรักษ์ และจุฑามาศ พิรพัชระ [1] กล่าวว่า การศึกษางานแกะสลักของช่างฝีมือด้วยการสัมภาษณ์ช่างฝีมือโดยตรง ทำให้ทราบข้อมูลเชิงประสบการณ์และเชิงบริบทได้อย่างครบถ้วนและลึกซึ้งซึ่งไม่สามารถได้จากเอกสารหรือการสังเกตเพียงอย่างเดียว

การศึกษาประสบการณ์ของนายสุรศักดิ์จึงเป็นการเปิดพื้นที่ทางวิชาการใหม่ในการทำความเข้าใจ การสร้างอัตลักษณ์ผลงานแกะสลักผักและผลไม้ที่เชื่อมโยงกับทุนทางวัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในระดับชุมชน จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่างานวิจัยเกี่ยวกับเชฟไทยส่วนใหญ่ ยังมุ่งเน้นที่การจัดการธุรกิจร้านอาหาร การพัฒนาเมนู หรือการ

บริหารการท่องเที่ยวเชิงอาหารในเชิงโครงสร้างมากกว่าการเข้าใจตัวตน ประสบการณ์ชีวิต และวิธีการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นช่องว่างสำคัญทางองค์ความรู้ในมิติทางสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาทำความเข้าใจประสบการณ์ชีวิตและผลงานการแกะสลักของ นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ผ่านการเล่าเรื่องและประสบการณ์ตรง ซึ่งเรื่องเล่านี้มีรากฐานจากมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา [6] เพราะลักษณะขององค์ความรู้ในงานช่างมิได้เป็นเพียงข้อมูลเชิงเทคนิคแต่เป็นประสบการณ์ชีวิตวิธีการแบบเล่าเรื่องสามารถอธิบายประสบการณ์ได้ลึกซึ้งกว่าวิธีการศึกษาแบบอื่น การศึกษาชีวิต แนวคิด เทคนิค และมุมมองในการสร้างสรรค์และตัดสินใจงานแกะสลัก ผลการศึกษาครั้งนี้จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการของรูปแบบงานแกะสลักไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การอ้างอิงเชิงวิชาการ รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนและผู้ที่สนใจในการฝึกฝนงานแกะสลัก ให้ตระหนักถึงคุณค่าของความมุ่งมั่นการฝึกฝน อันนำไปสู่ความสำเร็จในวิชาชีพอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาประสบการณ์ชีวิตและชีวประวัติของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ในการสร้างผลงานแกะสลัก

2.2 เพื่อวิเคราะห์บทบาท แนวคิด เทคนิค และมุมมองในการตัดสินใจงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีวิทยาการศึกษาประวัติชีวิตและเรื่องเล่า (Life History and Narrative Approach) การศึกษาเรื่องราวเชิงลึก เจาะลึกประสบการณ์ของบุคคลเพียงคนเดียวจากมุมมองตนเองและผู้อื่น การศึกษาประวัติชีวิตและเรื่องเล่านี้มีรากฐานจากมานุษยวิทยาและสังคมวิทยา [6] แนวทางการศึกษาประวัติชีวิตอิทธิพลของบุคคล ความหมายที่ซ่อนอยู่ เรื่องเล่านี้มีประโยชน์ในการสำรวจแง่มุมของชีวิต [7] การศึกษาประสบการณ์ชีวิตและผลงานแกะสลักเป็นเรื่องที่บุคคลเลือกที่จะเล่าเกี่ยวกับตนเอง โดยเอาเหตุการณ์การทำงานแกะสลัก การตัดสินใจงานแกะสลักที่สำคัญเรียงร้อยเข้าด้วยกัน

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยมีขั้นตอน ดังนี้ ข้อมูลทุติยภูมิ ขั้นตอนการศึกษาเอกสาร จากการศึกษาหนังสือ

ตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัย และข้อมูลปฐมภูมิ การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ กรรมการตัดสินงานแกะสลัก เลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ประกอบด้วย นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ กรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับชาติและนานาชาติ กรรมการตัดสินการ แข่งขันการแกะสลัก จำนวน 3 คน เพื่อนร่วมงาน 3 คน และช่างแกะสลักมืออาชีพ 3 คน นัก แข่งขันแกะสลัก จำนวน 3 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีการวางแผน และกำหนดแนวคำถามเพื่อเชื่อมโยงกับประเด็นหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาไว้พอสังเขป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาเอกสารจากหนังสือ ตำรา บทความ งานวิจัย แบบ สัมภาษณ์ ช่วยในการกำหนดประเด็น เน้นการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบอัตชีวประวัติ (Autobiography) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการ บันทึกรวบรวมข้อมูลด้วยการเขียน บันทึกเสียง ภาพถ่าย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่มีแนวคำถาม ที่สอดคล้องกับประเด็น ในการศึกษาสามารถมีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลผู้วิจัยใช้หลักการอุปมาน (Inductive Approach) โดยอาศัยการวิเคราะห์และการสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่ออธิบายผลที่เกิดขึ้นโดย การวิเคราะห์ ทำการแยกแยะจัดข้อมูลเข้าหมวดหมู่ ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์และจุดเด่นหรือจุดที่ สำคัญของข้อมูล ส่วนการสังเคราะห์ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูล 2 สิ่งขึ้นไปมาทำการตีความ และ แปรผลเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ทราบความหลากหลายของข้อมูล ความสอดคล้อง และเชื่อมโยง กับแนวคิดหรือทฤษฎี ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ ด้วยรูปแบบวิธีวิเคราะห์เชิง พรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เพื่อสร้างเรื่องเล่า (Narrative Analysis) โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แยกแยะเป็นหมวดหมู่ ตีความ และนำเสนอด้วยการ บรรยายแบบเล่าเรื่อง

3.4 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลในงานวิจัยนี้ดำเนินการตามแนวของ Lincoln และ Guba, [8] โดยผู้วิจัยใช้กระบวนการ Member Check เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล กับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และใช้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือด้วยวิธีสามเส้า (Triangulation) เปรียบเทียบ ข้อมูลจากหลายแหล่ง ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสาร เพื่อเพิ่มความมั่นคงของข้อ ค้นพบและจดบันทึกสะท้อนการคิด (Reflexivity Journal) ตลอดกระบวนการวิจัย เพื่อควบคุม อคติส่วนตัวและแยกแยะระหว่างเสียงของผู้ให้ข้อมูลกับการตีความพร้อมจัดเก็บหลักฐานการ เก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Audit Trail) เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วย เสริมให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสะท้อนประสบการณ์อย่างแท้จริง

4. ผลการวิจัย

4.1 ประสบการณ์ชีวิตและชีวประวัติของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ในด้านการสร้างสรรค์งานแกะสลัก

4.1.1 อัตชีวประวัติของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เป็นตัวอย่างของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เกิดจากการผสมผสานของการศึกษาในระบบ การฝึกฝนนอกระบบ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เส้นทางชีวิตแสดงให้เห็นถึงพลังของความมุ่งมั่น ความชอบ และการลงมือทำอย่างต่อเนื่องซึ่งเปลี่ยนจากผู้เรียนธรรมดา สู่ศิลปินและผู้ตัดสินงานศิลปะการแกะสลักระดับนานาชาติ สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 5 ประเด็น 1) การเรียนรู้จากเส้นทางชีวิต จากเรื่องเล่าเริ่มต้นจากพื้นฐานการเรียนสายอาชีพในระดับ ปวช. และ ปวส. ด้านอาหารและโภชนาการที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอะเซิงเทรา ภายหลังจากนั้นได้ฝึกฝนทักษะแกะสลักผักและผลไม้ร่วมกับเพื่อนร่วมงาน จึงสะท้อนการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ และการเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน 2) การเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงาน หลังจบการศึกษาเริ่มทำงานในโรงแรมระดับสูง เช่น ดุสิตธานีพัทยา เซอรادتันสุขุมวิท และดุสิตธานีกรุงเทพ ซึ่งเป็นห้องเรียนชีวิตจริงที่หล่อหลอมความเป็นมืออาชีพในด้านอาหารและศิลปะการแกะสลัก และยังเข้าร่วมการประกวดและแข่งขันแกะสลักอย่างต่อเนื่อง 3) การเรียนรู้จากเครือข่ายทางวิชาชีพ มีการกล่าวถึงการเรียนรู้ในฐานะวิทยากรโรงเรียนการอาหารไทย รวมถึงการร่วมงานกับพ่อครัวมืออาชีพหลากหลายแห่ง การมีส่วนร่วมในเครือข่ายสมาคมพ่อครัวและเป็นคณะกรรมการทำให้ต่อยอดองค์ความรู้ทักษะ ถือเป็นการเรียนรู้แบบเครือข่าย 4) การเรียนรู้จากความสำเร็จและรางวัลต่าง ๆ เช่น เหรียญทอง Classic Thai Food เหรียญเงิน Thai National Food Competition เหรียญทองแดง Fruit & Vegetable Carving Contest ล้วนเป็นหลักฐานของการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับทางวิชาชีพ ซึ่งช่วยเสริมแรงบันดาลใจและตอกย้ำอัตลักษณ์ในฐานะศิลปินแกะสลักผักผลไม้ และ 5) การเรียนรู้เพื่อถ่ายทอด ในช่วงหลังของเรื่องเล่า นายสุรศักดิ์ไม่ได้เป็นเพียงผู้เรียนแต่กลายเป็นผู้ถ่ายทอด ทั้งในฐานะวิทยากรและกรรมการตัดสิน ซึ่งสะท้อนการเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ไปสู่การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้อื่นถือเป็นจุดสูงสุดของการเรียนรู้เชิงเปลี่ยนแปลง

4.1.2 จุดเริ่มต้นของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ พบว่า ความสนใจงานแกะสลักมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การฝึกฝนตั้งแต่เยาว์วัยในวิชาศิลปะและการมีครูเป็นต้นแบบ ความรักในศิลปะไทย วัฒนธรรมอาหาร และความงามของงานแกะสลัก การทำงาน การประกวดและบทบาทกรรมการ ที่ช่วยต่อยอดความสนใจและพัฒนาทักษะงานแกะสลัก สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 3 ประเด็น 1) จุดเริ่มสนใจงานแกะสลักจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานให้แกะสลักตกแต่งอาหาร ซึ่ง

เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานในครัวไทยในโรงแรม ความต้องการสร้างสรรค์ผลงานให้สวยงาม และทันเวลาทำให้เกิดความสนใจและตั้งใจพัฒนาฝีมือ การได้ทำงานจริงช่วยให้เห็นคุณค่าของศิลปะ แกะสลักในเชิงปฏิบัติและอาชีพได้ชัดเจน 2) แรงบันดาลใจจากครูและผู้สอน เริ่มต้นฝึกแกะสลัก ตั้งแต่อายุ 14 ปี ในชั้นเรียนวิชาศิลปะ ครูให้ฝึกแกะสบู่ แม้ผลงานแรก ๆ จะยังไม่สวย แต่การฝึกฝน ต่อเนื่องทำให้เกิดทักษะและความรักในการสร้างสรรค์ การได้ชมผลงานครูที่แกะได้สวยงามจริง และเป็นธรรมชาติ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและแนวทางในการพัฒนาฝีมือ 3) แรงจูงใจจากวัฒนธรรม และศิลปะไทย ความสนใจในวัฒนธรรมอาหารไทยชาววังสมัยรัชกาลที่ 5 และการจัดตกแต่งจาน อาหารไทย ความรักในศิลปะไทยและความงามของงานแกะสลักผักผลไม้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิด แรงบันดาลใจ การมีส่วนร่วมในเวทีประกวดและการเป็นกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับประเทศ และนานาชาติ ทำให้ได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ ๆ

4.1.3 แรงบันดาลใจของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เป็นการผสมผสานระหว่าง แรงบันดาลใจจากบุคคลต้นแบบ แรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ตรง แรงบันดาลใจ ภายใน ซึ่งทั้งหมดส่งผลให้มีการพัฒนาจากผู้เรียนในวิทยาลัยไปสู่พ่อครัวผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลัก และกรรมการตัดสินงานแกะสลักผักผลไม้ระดับนานาชาติ สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 4 ประเด็น 1) แรงบันดาลใจจากครูอาจารย์และบุคคลต้นแบบ อาจารย์เพ็ญพรรณ สิทธิไตรย์ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์ - แกะสลักเครื่องสด) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางแนวคิดและรูปแบบศิลปะการแกะสลัก ไทย อาจารย์ศรีสมร คงพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาหารไทยและการตกแต่งอาหาร เจ้าจอมหม่อมราชวงศ์สดับหัวหน้าด้านเครื่องในราชสำนัก ซึ่งเป็นแบบอย่างทางศิลปะชาววัง และความประณีตของงานอาหารไทย ครูและอาจารย์รุ่นเก่าในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอะเซิงเทรา เป็นแรงบันดาลใจ แห่งการเรียนรู้พื้นฐานด้านอาหารและการแกะสลัก 2) แรงบันดาลใจจากผู้ร่วมอาชีพและผู้มีบทบาท ในสายงาน รุ่นพี่และวิทยากรผู้สนับสนุนช่วยเหลือ และร่วมฝึกฝนทักษะการแกะสลักในช่วงเริ่มต้น 3) แรงบันดาลใจจากบริบทการเรียนและการทำงาน การเรียนในสายอาชีพด้านอาหารและโภชนาการ ทำให้มีโอกาสฝึกทักษะแกะสลักอย่างเป็นระบบ การทำงานในโรงแรมระดับสูง เช่น ดุสิตธานี เซอรادتน์ ให้ความสำคัญกับความงามของงานอาหารและศิลปะการตกแต่ง เวทีการประกวดและการแข่งขัน งานแกะสลักเป็นแรงผลักดันให้พัฒนาและสร้างสรรค์ผลงานใหม่อย่างต่อเนื่อง 4) แรงบันดาลใจ ภายในตัวเอง ความตั้งใจที่จะทำผลงานให้ดีตามที่ได้รับมอบหมาย ความพึงพอใจจากการเห็นผลงานสำเร็จและสวยงาม ความชอบในการสร้างสรรค์และริเริ่มสิ่งใหม่

4.1.4 ประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ไม่ได้จำกัดอยู่แค่เหตุการณ์หนึ่งแต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง จากการฝึกฝนตั้งแต่วัยเยาว์การได้รับโอกาสในงาน การแข่งขันในเวทีต่าง ๆ จนถึงการเป็นผู้ถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้หล่อหลอมให้เขาเป็นศิลปินผู้มีเอกลักษณ์

เฉพาะตัว มองงานแกะสลักไม่เพียงเป็นศิลปะตกแต่งอาหาร แต่เป็นศิลปะที่สะท้อนวัฒนธรรม ความงาม และความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 ประเด็น 1) ประสบการณ์ สำคัญในเส้นทางงานแกะสลัก จากเรื่องเล่าหลายแหล่งประสบการณ์สำคัญที่มีผลต่อเส้นทางอาชีพ และแนวคิดสร้างสรรค์ ดังนี้ เริ่มต้นจากการเรียนแกะสลักในวัยมัธยม (อายุประมาณ 14 ปี) เป็นจุด เริ่มต้นของการฝึกความอดทน ความประณีต และการมองเห็นรูปทรงศิลปะ การได้รับโอกาสสาธิต แกะสลักในพิธีเปิดโรงแรมเป็นจุดเปลี่ยนที่สร้างความมั่นใจในบทบาทศิลปิน การประกวดและ แข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นเวทีที่หล่อหลอมความชำนาญ ผ่าน การสังเกตเทคนิค การเปรียบเทียบผลงาน และการแลกเปลี่ยนกับศิลปินนานาชาติ การฉายงาน ในราชสำนักไทย ถือเป็นประสบการณ์สูงสุดในชีวิต สะท้อนความไว้วางใจในฝีมือ ประสบการณ์ การแกะสลักในต่างประเทศเป็นการเปิดมุมมองใหม่ในการใช้วัสดุและเทคนิคที่แตกต่างจากศิลปะ แกะสลักไทย การเป็นกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับประเทศและนานาชาติ เปลี่ยนบทบาท จากผู้แข่งขันสู่ผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้เชิงสะท้อน และการถ่ายทอดความรู้สู่คนรุ่นหลัง และ 2) แนวคิดการสร้างสรรค์งานแกะสลัก จากประสบการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้แนวคิดการสร้างสรรค์ ของท่านมีลักษณะโดดเด่นดังนี้ แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ ในโรงเรียน สู่งาน ระดับชาติและนานาชาติ สะท้อนความชำนาญไม่ได้เกิดจากพรสวรรค์ แต่เกิดจากการฝึกฝนอย่าง ต่อเนื่อง แนวคิดศิลปะเชิงวัฒนธรรมได้รับอิทธิพลจากศิลปะชาววังและแบบแผนไทย เช่น ลาย ดอกกุหลาบ ของอาจารย์รุ่นก่อนซึ่งกลายเป็นเอกลักษณ์ส่วนตัวผสมผสานแนวคิดศิลปะจาก ต่างประเทศ เช่น การแกะสลักชีส ทำให้เกิดแนวทางการสร้างสรรค์ที่ผสมผสานความเป็นไทย ร่วมสมัย แนวคิดความงามจากการทำงานในโรงแรมระดับโลกเรียนรู้ว่าความงามของการแกะสลัก ต้องสอดคล้องกับการใช้งานจริง เช่น การตกแต่งจานอาหาร การเสิร์ฟ และการจัดแสดง แนวคิด การพัฒนาและถ่ายทอดจากผู้เรียนสู่ผู้สอนใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นต้นแบบในการสร้าง แรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่

ภาพที่ 1 ตัวอย่างผลงานของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์

4.1.5 อุปสรรคของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งขัดขวางแต่กลับเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้พัฒนาเป็นศิลปินแกะสลักมืออาชีพระดับประเทศ การทำงานในสภาพแวดล้อมที่เข้มงวด ความจำกัดของวัสดุ เวลา และแรงกดดันจากการแข่งขัน ทั้งหมดนี้ได้หล่อหลอมให้มีแนวคิดที่ยึดมั่นในความประณีต รอบคอบ มีวินัย และเรียนรู้ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งกลายเป็นรากฐานสำคัญของการแกะสลักไทยร่วมสมัย สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 ประเด็น 1) อุปสรรคและความท้าทายในช่วงการทำงานจริง (1.1) ด้านวัตถุดิบและเวลา การทำงานในครัวโรงแรม 5 ดาว และครัวชาววัง ต้องผลิตงานแกะสลักที่สวยงามรวดเร็วภายใต้เวลาจำกัด ผักผลไม้บางชนิด เสียง่ายเหี่ยวไว หรือไม่เหมาะกับอุณหภูมิแวดล้อม โดยเฉพาะเมื่อทำงานในต่างประเทศ หาวัตถุดิบแบบไทยได้ยาก เป็นความท้าทายในการปรับตัวใช้วัสดุท้องถิ่นแทน การออกแบบลายที่เหมาะสม กับระยะเวลาการใช้งาน การเก็บรักษา และควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น เพื่อรักษาคุณภาพของชิ้นงานได้ยาวนานขึ้น (1.2) ด้านศิลปะและแนวคิดการออกแบบ ในการแข่งขันการออกแบบลวดลายให้ตรงกับหัวข้อประกวดภายใต้ข้อจำกัดด้านเวลา วัสดุ และการหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนของลวดลาย การใช้เทคนิค และการวางแผนงานอย่างละเอียด รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ศิลปะไทย และประสบการณ์การทำงานเพื่อให้ผลงานมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (1.3) ด้านการถ่ายทอดการสอนและวิทยาการของโรงเรียนอาหารไทย ความท้าทาย คือทำอย่างไรให้งานแกะสลักที่ซับซ้อนเข้าใจง่ายสำหรับผู้เรียนระดับต้น อีกทั้งในอดีตขาดผู้ชี้แนะโดยตรง และการถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะแกะสลักยังไม่เป็นระบบ นายสุรศักดิ์สร้างรูปแบบการสอนแบบลำดับขั้นตอนเริ่มจากลายพื้นฐานไปสู่ลายซับซ้อน ใช้วิธีสาธิตจริง ร่วมกับการฝึกซ้ำและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแก้ไขด้วยตนเอง (1.4) ด้านเครื่องมือและเทคนิค ปัญหาที่พบบ่อยคือ เครื่องมือไม่คมหรือชำรุด ซึ่งทำให้ชิ้นงานเสียหาย นอกจากนี้การเตรียมงานที่ต้องใช้เวลานาน เช่น 3 วันขึ้นไปต้องอาศัยความอดทนและสมาธิสูง การจัดบำรุงรักษาเครื่องมืออย่างสม่ำเสมอ และฝึกฝนความใจเย็น อดทน เพื่อให้สามารถทำงานละเอียดได้โดยไม่เร่งรีบ (1.5) ด้านจิตใจและแรงบันดาลใจช่วงทำงานหนักหรือผลงานล้มเหลวเคยประสบภาวะสูญเสียแรงบันดาลใจ แต่ด้วยความมุ่งมั่นและความรักในศิลปะแกะสลัก ทำให้เลือกที่จะลงมือทำซ้ำจนเกิดความเข้าใจปัญหามากขึ้น การจัดการใช้วิธีฝึกทำซ้ำอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจ และมองทุกความผิดพลาดเป็นโอกาสในการเรียนรู้ และ 2) ผลต่อการเรียนรู้และแนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้จากปัญหาทุกอุปสรรคกลายเป็นบทเรียนที่ช่วยให้เข้าใจวัสดุ เทคนิค และกระบวนการสร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง การทำงานในโรงแรมใหญ่ปลูกฝังให้วางแผน คิดเป็นขั้นตอน และบริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียนรู้เพื่อถ่ายทอด เมื่อเผชิญอุปสรรคด้วยตนเอง เข้าใจ

ผู้เรียนมากขึ้น และสามารถสอนให้ผู้อื่นหลักเลียงปัญหาเดิมได้ การเรียนรู้จากวัฒนธรรมการทำงาน ทั้งในและต่างประเทศทำให้เห็นความแตกต่างของวัสดุ สังคม และรสนิยมทางศิลปะ ซึ่งหล่อหลอม แนวคิดการสร้างสรรค์ให้ยืดหยุ่นและร่วมสมัยมากขึ้น

ภาพที่ 2 การถ่ายทอดความรู้แกะสลักผักและผลไม้

4.2. บทบาท แนวคิด เทคนิค และผลงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์

4.2.1 ผลงานที่นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ภาคภูมิใจที่สุด ไม่ได้มีเพียงชิ้นเดียว แต่เป็นเส้นทางแห่งความสำเร็จ ที่ประกอบด้วยการสาธิตในต่างประเทศ การคว่ำชัยชนะในการแข่งขันหลายรายการ การเป็นกรรมการตัดสิน และการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณะ ความภาคภูมิใจเหล่านี้เกิดจากการผสมผสานระหว่าง ฝีมือ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นไทยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของศิลปินผู้มุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์และพัฒนาศิลปะการแกะสลักไทยให้ร่วมสมัยและมีคุณค่าในระดับสากล สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 2 ประเด็น 1) การได้รับเลือกเป็นตัวแทนประเทศไทยไปสาธิตการแกะสลักผักและผลไม้ในต่างประเทศ ซึ่งปกติองค์กรจะมอบโอกาสนี้ให้กับสุภาพสตรี การได้รับโอกาสนี้สะท้อนถึงความไว้วางใจในฝีมือและความสามารถ ผลงานแกะสลักโชว์หน้าห้องอาหารเบญจรงค์ โรงแรมดุสิตธานี สะท้อนความเป็นไทยผ่านความงามของศิลปะและเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมบริการระดับสากล ผลงานแข่งขันชนะเลิศระดับประเทศและนานาชาติ เช่น Fruit & Vegetable Carving Contest (BU.T.A.T.), Pattaya Fruit & Vegetable Carving Competition และ Live Fruit & Vegetable Carving Competition กรุงเทพฯ เป็นเครื่องยืนยันมาตรฐานความเป็นมืออาชีพ ผลงานสร้างสรรค์ เช่น แกะสลักปลา (ปลาคาบارة) และดอกลิลาวดี นับเป็นการพัฒนารูปแบบใหม่ของศิลปะแกะสลักไทย และเป็นต้นแบบให้ศิลปินรุ่นหลัง การถวายงานในราชสำนักไทยถือเป็นเกียรติสูงสุด และการเป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันแกะสลักระดับนานาชาติ แสดงถึงการยอมรับในฐานะผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ การเขียนบทความ “Fruit & Vegetable Carving 101 by Chef Noi” และการร่วมจัดทำหนังสือแกะสลักญี่ปุ่น ยังสะท้อนการพัฒนาจาก ผู้ปฏิบัติสู่ผู้สร้างองค์ความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์

สู่สาธารณะ และ 2) เหตุผลความภาคภูมิใจ ผลงานเหล่านี้สะท้อนการเติบโตจากเด็กที่เคยเริ่มแกะสบู่นจนได้รับรางวัลระดับประเทศ การพัฒนาฝีมือและความมุ่งมั่นได้รับการยอมรับจากสังคมวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ การได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนประเทศและกรรมการระดับนานาชาติคือเครื่องยืนยันคุณค่าทางศิลปะและฝีมือ เป็นเวทีแห่งการรวมทุกทักษะ การแข่งขันต้องใช้ทักษะหลายด้านพร้อมกันทั้งการออกแบบ ความรวดเร็ว ความแม่นยำ และความงามเชิงศิลปะ มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและจิตใจ การแกะสลักเพื่อถวายงานและแสดงต่อชาวต่างชาติ เป็นการยกระดับศิลปะไทยให้มีคุณค่าในสายตาโลก และได้นำประสบการณ์เหล่านั้นกลับมาสอนถ่ายทอด และเป็นแรงบันดาลใจให้ศิลปินรุ่นหลัง

4.2.2 เทคนิคหรือวิธีการพิเศษที่นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ใช้ในการแกะสลัก เป็นการผสมผสานระหว่างความประณีต และความคิดสร้างสรรค์โดยมีจุดแข็งอยู่ที่ความเข้าใจธรรมชาติของวัตถุดิบ การใช้มีด การออกแบบลายที่มีมิติ และการรักษาผลงานให้คงความงามได้ยาวนาน ผลงานจึงไม่เพียงสวยงามในแง่ศิลปะ แต่ยังสะท้อนจิตวิญญาณของความเป็นครูผู้สืบสานศิลปะการแกะสลักไทย สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 8 ประเด็น 1) เทคนิคการเลือกวัตถุดิบ การเลือกผักและผลไม้ที่มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะความสด ความแน่น และสีสั่น เพื่อให้เหมาะกับการแกะสลักในแต่ละประเภท เลือกผลไม้ที่มีความแข็งแรงพอดีไม่แข็งเกินไปจนแกะยาก และไม่อ่อนจนเสียรูป นอกจากนี้ยังมีการเลือกวัตถุดิบตามโทนสี เพื่อสร้างมิติและความสดใสให้กับผลงาน เช่น การจับคู่สีส้มของแครอทกับเขียวของแตงกวา หรือแดงของแตงโมกับเหลืองของฟักทอง 2) เทคนิคการใช้มีดและการควบคุมแรงกด เลือกใช้มีดปลายแหลมใบมีดบางเป็นพิเศษ ยึดหลักมีดเดินก่อน มือคุมตามเพื่อให้เส้นแกะคมกริบและต่อเนื่อง การควบคุมแรงกดอย่างเบาเมื่อแต่มนคง เพื่อป้องกันผิวแตกและทำให้กลับมีความอ่อนช้อย การวางมุมมีดเฉียงกับพื้นผิว เพื่อให้เกิดมิติและความลึก 3) เทคนิคการออกแบบลวดลาย ร่างแบบลายเบา ๆ หรือกำหนดโครงร่างในใจ ก่อนเริ่มลงมือแกะสลัก แบ่งขั้นตอนการแกะออกเป็นขั้น เช่น ขั้นกลีบหลัก ขั้นรองพื้น และขั้นตกแต่ง ใช้หลักศิลปะการออกแบบ เช่น สมดุล จุดเด่น และจังหวะของลาย ใช้ดอกไม้จริงเป็นต้นแบบ เพื่อให้ลวดลายดูสมจริง 4) เทคนิคการสร้างความลึกและความพริ้ว ใช้การแกะลึกตื้นสลับกัน เพื่อให้เกิดเงาและมิติ ใช้วิธีฝายกลีบเพื่อให้กลีบดอกไม้กางออกเหมือนดอกจริง 5) เทคนิคการเก็บรักษาผลงานมีวิธีเฉพาะในการดูแลผลงานแกะสลักให้สดและสวยงาม เช่น ใส่เกลือหรือบีบมะนาวเพื่อลดการดำของผักผลไม้ คลุมด้วยผ้าขาวบางชุบน้ำหมาด หรือห่อพลาสติกไม่ให้สัมผัสอากาศ เก็บในตู้เย็นเพื่อรักษาความชุ่มชื้น บางผลงานใช้เทคนิคย้อมสีอ่อนในวันแรก แล้วเพิ่มเฉดเข้มในวันถัดไป เพื่อให้ดูเหมือนดอกไม้ใหม่อยู่เสมอ การสับเปลี่ยนการจัดวางทุกวัน 6) การประยุกต์เครื่องมือและนวัตกรรมนำเครื่องมือจากต่างประเทศมาปรับใช้ เช่น มีดญี่ปุ่น หรืออุปกรณ์สลักรูปทรงพิเศษ ประดิษฐ์

อุปกรณ์เสริมเอง เช่น แม่พิมพ์ขนาดเล็ก หรือแท่นหมุน เพื่อช่วยให้การแกะรวดเร็วขึ้น แม้ในยุคแรกจะใช้เพียง มีดเล่มเดียว แต่สามารถสร้างผลงานที่ซับซ้อนและมีมิติได้ 7) เทคนิคการควบคุมเวลาและสมาธิ ในการแข่งขันใช้สมาธิสูงในการทำงาน แม้อยู่ท่ามกลางผู้ชมจำนวนมาก ท่านเชื่อว่าศิลปะการแกะสลักไม่ใช่ความเร็ว แต่คือความแม่นยำที่มีชีวิต และ 8) จุดเด่นเชิงสร้างสรรค์ ผสมผสานลวดลายไทยดั้งเดิม เช่น ลายนก ดอกบัว เข้ากับลวดลายสากล เช่น กุหลาบ ซากุระผลงานจึงมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยร่วมสมัย สามารถใช้ได้ทั้งในการจัดเลี้ยงแบบไทยและแบบสากล

4.2.3 การสร้างความเปลี่ยนแปลงของเทคนิคและรูปแบบงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เกิดจากการผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมกับเทคนิคสมัยใหม่ ผ่านประสบการณ์การทำงาน การแข่งขัน และการสอน ทำให้ผลงานแกะสลักของท่านมีความประณีต และเป็นแบบอย่างสำคัญของการพัฒนาศิลปะการแกะสลักไทยในยุคปัจจุบัน สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 8 ประเด็น 1) พัฒนางานแกะสลักไทยให้ร่วมสมัย ท่านนำแนวคิดศิลปะของต่างประเทศเรื่องสัดส่วน ความสมจริง และมิติของแสงเงา มาผสมผสานกับลวดลายแบบไทยเดิม ที่ยังคงเอกลักษณ์ไทยแต่ดูเข้ากับยุคใหม่มากขึ้น เหมาะกับทั้งงานประกวดและงานบริการระดับสากล 2) การผสมผสานงานประดิษฐ์และดอกไม้สด หนึ่งในความเปลี่ยนแปลงสำคัญ คือ การนำเทคนิคงานประดิษฐ์ดอกไม้เข้ามาใช้ร่วมกับงานแกะสลัก เช่น การใช้ลวดเล็กพันพลูราแทปเพื่อสร้างก้านหรือช่อดอกไม้ การนำดอกไม้และใบไม้จริงมาใช้ การจัดผลงานให้มีชีวิตมากกว่าการวางบนถาดหรือภาชนะใบตองแบบเดิมช่วยให้ผลงานแกะสลักดูเหมือนดอกไม้จริง ประยุกต์ใช้ในงานตกแต่งอาหารและงานแสดงเชิงพาณิชย์ได้อย่างกว้างขวาง 3) การพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือใหม่ ๆ ท่านเป็นผู้ที่เปิดรับเทคโนโลยีและเครื่องมือจากต่างประเทศ นำมาประยุกต์ใช้กับงานแกะสลักไทย เช่น การใช้มีดและอุปกรณ์เฉพาะทางจากญี่ปุ่นหรือยุโรป กาวตาช้าง มาใช้ติดส่วนประกอบของชิ้นงาน ซึ่งช่วยเพิ่มความแข็งแรงและความประณีตของผลงาน ปรับเครื่องมือให้เหมาะกับตนเอง เช่น เหล่าใบมีดบางลงหรือใช้แท่นหมุนเพื่อสะดวกในการแกะ 4) การเน้นความสมจริงและมิติทางศิลปะ ได้พัฒนาแนวทางการแกะสลักให้มีความสมจริงมากขึ้น ทำให้งานแกะสลักโดดเด่นด้วยรายละเอียดกลีบดอกที่โค้งพริ้ว การลงสีไล่โทนสร้างความลึกและความเป็นธรรมชาติ เป็นต้นแบบให้ศิลปินรุ่นใหม่ 5) การประยุกต์แนวคิดเพื่อการใช้งานจริง มีการปรับรูปแบบงานแกะสลักให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง เช่น ลดความซับซ้อนแต่คงความงดงาม เพื่อให้ผลิตได้รวดเร็ว ใช้วัสดุที่ทำได้ง่ายและสามารถจัดเตรียมล่วงหน้าได้ ทำให้งานแกะสลักไม่ใช่เพียงงานโชว์แต่กลายเป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งอาหาร 6) การถ่ายทอดและพัฒนามาตรฐานการตัดสินใจตัดสินในฐานะกรรมการตัดสินระดับประเทศและนานาชาติ ได้เสนอแนวคิดใหม่ในการประเมินผลงานแกะสลัก โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ ความสมดุล และความเป็นธรรมชาติ มากกว่าการวัดความละเอียดเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแนวโน้มของวงการ

แกะสลักไทย 7) การส่งเสริมการเรียนรู้และแรงบันดาลใจแก่คนรุ่นใหม่ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เข้าแข่งขันรุ่นหลัง ๆ โดยเฉพาะในงานประกวดระดับชาติ ที่เริ่มหันมาแกะดอกไม้ และองค์ประกอบธรรมชาติมากขึ้นและ 8) การสร้างอัตลักษณ์ศิลปะแกะสลักไทยสมัยใหม่ ท่านได้ยกระดับงานแกะสลักให้กลายเป็นงานศิลปะเชิงสร้างสรรค์ และเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยในบริบทสากล ผลงานดังกล่าวสะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นไทยร่วมสมัย ที่สามารถต่อยอดเชิงธุรกิจ การศึกษา และการเผยแพร่วัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน

4.3 บทบาทกรรมการตัดสินงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์

4.3.1 แนวทางและเกณฑ์ในการตัดสินของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เป็นการผสมผสานระหว่าง ศาสตร์และศิลป์ โดยใช้หลักเกณฑ์ทั้งด้านความประณีต เทคนิคศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสารความหมายอย่างมีคุณค่า ภายใต้กรอบของความยุติธรรมและมาตรฐานระดับสากล สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 13 ประเด็น 1) หนึ่งในช่วงเวลาที่ภาคภูมิใจที่สุด คือการได้เห็นผู้เข้าแข่งขันมือใหม่พัฒนาเป็นศิลปินแกะสลักมืออาชีพในเวลาต่อมา หลายคนกลับมาขอบคุณหรือร่วมเป็นผู้ช่วยกรรมการในรุ่นหลัง เหตุการณ์เหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้ท่านมุ่งมั่นสืบสานและถ่ายทอดศิลปะแกะสลักไทยอย่างต่อเนื่อง 2) ความสมจริงและสัดส่วนของชิ้นงานเป็นเกณฑ์สำคัญในการตัดสิน โดยเฉพาะงานรูปสัตว์ ดอกไม้ หรือวัตถุธรรมชาติ จะพิจารณาความพริ้วไหว สัดส่วน และการใช้สีหรือวัสดุให้ดูเป็นธรรมชาติ ผลงานที่มีมิติและแสดงการเคลื่อนไหวสมจริงจะได้รับคะแนนสูง 3) ความคิดสร้างสรรค์และความเป็นเอกลักษณ์ของผลงานต้องโดดเด่น แตกต่าง มีแนวร่วมสมัยแต่ยังคงเอกลักษณ์ความงามแบบไทย สามารถสะท้อนตัวตนและแนวคิดของผู้สร้างได้อย่างชัดเจน 4) การใช้วัสดุอย่างเหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญ วัสดุต้องสอดคล้องกับลวดลายและวัตถุประสงค์ของงาน เช่น เลือกผักผลไม้ที่เนื้อแน่น สีเข้ากัน และไม่เปลี่ยนรูปง่าย การเลือกวัสดุที่ถูกต้องสะท้อนถึงความรู้และความชำนาญของช่างแกะสลัก 5) การจัดวางและองค์ประกอบศิลป์ เน้นมิติและสุนทรีภาพ ทั้งเรื่องตำแหน่ง สี แสงเงา ความกลมกลืนของชิ้นส่วน และการสร้างจุดเด่นเพื่อดึงดูดสายตา 6) การสื่อความหมายและเรื่องราวประเมินว่าผลงานสามารถถ่ายทอดแนวคิด อารมณ์ หรือสัญลักษณ์ตามหัวข้อได้ชัดเจน การจัดวางช่วยให้ผู้ชมเข้าใจโดยไม่ต้องอธิบายเพิ่มคุณค่าทางศิลปะ 7) ผลงานต้องสามารถสื่อแนวคิด อารมณ์ หรือสัญลักษณ์ตามหัวข้ออย่างชัดเจน การจัดวางช่วยให้ผู้ชมเข้าใจง่าย เพิ่มคุณค่าทางศิลปะ 8) พิจารณาความสมดุลของรูปทรง การจัดลาย และความยากของชิ้นงาน ลวดลายละเอียด ซับซ้อนแต่กลมกลืน เรียบหรูและเป็นระเบียบ ถือเป็นจุดเด่นของงานคุณภาพ 9) การปฏิบัติตามกติกาและเวลาในฐานะกรรมการ ยึดความยุติธรรมและมาตรฐานการแข่งขัน ผู้เข้าแข่งขันต้องไม่เตรียมงานล่วงหน้า และส่งงานตรงเวลา ความซื่อสัตย์และการทำงานภายใต้แรงกดดันเป็นปัจจัยสำคัญ 10) ความร่วมมือและสามัคคี

ของทีมงานในประเภทการแข่งขันแบบทีม ท่านให้ความสำคัญกับการแบ่งหน้าที่ ความสามัคคี และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นมืออาชีพและการบริหารเวลา ผลงานที่เกิดจากความสามัคคีจะมีความกลมกลืนและเสร็จสมบูรณ์ในเวลาที่เหมาะสม 11) การจัดแสดงแบบร่วมสมัยท่านให้คะแนนกับการจัดแสดงที่มีความร่วมสมัย เช่น การใช้พื้นหลัง แสงไฟ หรืออุปกรณ์ตกแต่งที่ช่วยส่งเสริมชิ้นงาน แต่ยังคงความเป็นไทยในแนวร่วมสมัย การจัดแสดงต้องเสริมคุณค่าของชิ้นงาน ไม่กลบหรือแย่งความสนใจ 12) ความยุติธรรมและมาตรฐานนายสุรศักดิ์เป็นที่รู้จักในฐานะกรรมการที่ตัดสินด้วยความเที่ยงธรรมและยึดหลักมาตรฐานเดียวกันทุกคน โดยเน้นการให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผู้เข้าแข่งขัน ยึดหลักคุณธรรม ความเป็นกลาง และการส่งเสริมให้วงการแกะสลักพัฒนาอย่างยั่งยืน และ 13) การพิจารณาภาพรวมและความกลมกลืนของผลงานสุดท้าย ท่านจะประเมินภาพรวมของชิ้นงาน ทั้งความสวยงาม ความกลมกลืน และการสื่อความหมายรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ผลงานที่ดีต้องมีเอกภาพในทุกองค์ประกอบ ทั้งแนวคิด เทคนิค และการนำเสนอ

4.3.2 ประสบการณ์ที่น่าจดจำการตัดสินงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ คือการได้เห็นการเปลี่ยนแปลงและการเติบโตของผู้เข้าแข่งขันจากรุ่นสู่รุ่น ได้ใช้บทบาทของกรรมการในฐานะผู้ให้มากกว่าผู้ตัดสิน และได้เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาและต่อยอดศิลปะการแกะสลักไทยให้คงอยู่ในบริบทของโลกยุคใหม่ มุมมองเชิงอัตชีวประวัติ จากการวิเคราะห์เชิงอัตชีวประวัติ จะเห็นว่าประสบการณ์การตัดสินงานแกะสลักของนายสุรศักดิ์ ไม่เพียงสะท้อนบทบาทของศิลปิน แต่ยังสะท้อน อัตลักษณ์ของครูที่มุ่งส่งเสริมผู้อื่นให้เติบโตท่านใช้ทุกเวทีเป็นห้องเรียน และใช้ทุกการประกวดเป็นเวทีของการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างศิลปินและผู้ตัดสิน สามารถวิเคราะห์ได้เป็น 5 ประเด็น 1) ภาพรวมของประสบการณ์การตัดสิน นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ได้รับเชิญให้เป็นกรรมการตัดสินการประกวดงานแกะสลักในหลายระดับ ตั้งแต่สถานศึกษา ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ ตลอดเส้นทางนี้ ท่านได้พบผู้เข้าแข่งขันจากหลากหลายรุ่นและหลากหลายสไตล์ซึ่งแต่ละเวทีได้มอบทั้งความภาคภูมิใจและบทเรียนชีวิตอันมีคุณค่า 2) ประสบการณ์ที่ถือว่าน่าจดจำที่สุด หนึ่งในประสบการณ์ที่จดจำมากที่สุด คือการทำหน้าที่กรรมการตัดสินการแข่งขันแกะสลักระดับประเทศและนานาชาติ เช่น Pattaya Fruit & Vegetable Carving Competition, Thailand Culinary Cup (TUCC) และWorld Association of Chefs' Societies (WACS) Event ในเวทีเหล่านี้ ท่านได้พบกับผลงานที่หลากหลายทั้งด้านรูปแบบและเทคนิค ซึ่งต้องอาศัยทั้งสายตาของศิลปินและหัวใจของครูในการพิจารณาอย่างเที่ยงธรรม 3) ความท้าทายในการตัดสิน อีกหนึ่งประสบการณ์ที่น่าจดจำ คือการตัดสินผลงานที่มีความซับซ้อนทางเทคนิคและใช้วัสดุหลากหลายประเภท ซึ่งต้องพิจารณาในหลายมิติ ทั้งความประณีตและความคงทนของผลงาน

ความคิดสร้างสรรค์และการตีความหัวข้อ การจัดวางองค์ประกอบศิลป์ ตลอดจนความสดและสีของวัตถุดิบ หลักความเข้าใจในบริบทของผู้สร้าง เพื่อให้การตัดสินมีความเป็นธรรมและสร้างสรรค์ที่สุด 4) การให้คำแนะนำและพัฒนาผู้เข้าแข่งขันจากการเป็นกรรมการ ไม่ใช่เพียงการตัดสินผลการแข่งขัน ช่วงเวลาหลังการประกวดที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าแข่งขันเป็นรายบุคคล ชี้ให้เห็นทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง เสริมแรงใจให้ผู้เริ่มต้น และให้คำตักเตือนด้วยความหวังดีกับผู้ที่ยังต้องพัฒนา เมื่อเห็นผู้เข้าแข่งขันกลับมาพร้อมผลงานที่ดีกว่าเดิม และ 5) เหตุการณ์ที่สร้างความประทับใจมากที่สุด คือการได้เห็นผู้เข้าแข่งขันมือใหม่เติบโตเป็นศิลปินแกะสลักมืออาชีพในเวลาต่อมา หลายคนกลับมาขอบคุณหรือร่วมเป็นผู้ช่วยกรรมการในรุ่นหลัง ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้ท่านยังคงสอนและถ่ายทอดความรู้ต่อไป

ภาพที่ 3 การตัดสินงานแกะสลักผักและผลไม้

4.3.3 คำแนะนำสำหรับผู้เริ่มต้นหรือนักเรียนที่สนใจงานแกะสลัก นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เน้นว่า ทักษะแกะสลักสร้างได้ด้วยการฝึกฝน ความอดทน และความรักในศิลปะ ไม่ใช่พรสวรรค์ตั้งแต่เกิด ผู้ที่เดินบนเส้นทางนี้ด้วยหัวใจจะสามารถทำให้ศิลปะแกะสลักเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสืบสานวัฒนธรรมไทยให้สวยงามต่อไปสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 6 ประเด็น 1) แนวคิดหลักของคำแนะนำ นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ แนะนำว่า ศิลปะแกะสลักไม่จำเป็นต้องเก่งตั้งแต่ต้นแต่ต้องมีความอดทน รักในสิ่งที่ทำ และมุ่งมั่นฝึกฝน ทุกคนสามารถพัฒนาฝีมือได้หากไม่ย่อท้อ 2) การเริ่มต้นอย่างถูกวิธี แนะนำให้เริ่มจากพื้นฐานง่าย ๆ เช่น แกะผักผลไม้ที่เนื้อไม่แข็ง ฝึกลายพื้นฐาน เช่น กลีบดอกไม้ ใบไม้ ลายโค้ง และฝึกใช้มีดให้คล่อง คมแรงกดและมุมมีดให้แม่นยำ เน้น ความแม่นยำก่อนความเร็ว 3) การพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่องเน้นการ ฝึกซ้ำอย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต่อเนื่อง ทดลองใช้วัตถุดิบหลายชนิด ศึกษาผลงานของครูและช่าง ผู้มีประสบการณ์ แล้วประยุกต์ให้เหมาะกับแนวทางของตนเอง 4) การฝึกสมาธิและจิตใจ ท่านไม่หงุดหงิด เมื่อผลงานพัง เพราะทุกความผิดพลาดคือครู ใช้การแกะสลักเป็นการฝึกสมาธิและจิตใจให้มั่นคง

5) การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ ท่านให้ข้อเสนอแนะว่า ปัจจุบันผู้เริ่มต้นมีโอกาสมากกว่าสมัยก่อน เพราะสามารถเรียนรู้ได้จากหลายช่องทาง เช่น คลิปสอนทาง YouTube หนังสือหรือตำรางานศิลปะ คอร์สออนไลน์ และ 6) การสืบสานศิลปะไทย ท่านมักกล่าวกับลูกศิษย์ว่า การฝึกแกะสลักไม่เพียงเพื่ออาชีพ แต่ยังเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ เมื่อฝึกจนชำนาญควรแบ่งปันความรู้ให้ผู้อื่น

5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

5.1 ประสบการณ์ชีวิตและชีวประวัติของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ ในการสร้างสรรค์งานแกะสลัก

เริ่มต้นฝึกแกะสลักตั้งแต่เรียนวิชาศิลปะในวัยเยาว์และพัฒนาฝีมือผ่านการทำงานในโรงแรมระดับสูง การเรียนรู้ของเขาผสมผสานการฝึกฝนแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประกวดและการแข่งขันทั้งในประเทศและนานาชาติช่วยหล่อหลอมทักษะและแนวคิดสร้างสรรค์แรงบันดาลใจมาจากครู ต้นแบบ ผู้ร่วมอาชีพ และความรักศิลปะไทย รวมถึงประสบการณ์อุปสรรคที่สร้างความอดทน ความประณีต และวินัย การเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อื่นทำให้เขากลายเป็นศิลปินและกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับนานาชาติ อาจเนื่องมาจาก การเริ่มต้นฝึกแกะสลักในวัยเยาว์และพัฒนาฝีมือผ่านการทำงานในโรงแรมระดับสูง รวมถึงการฝึกฝนทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประสบการณ์จากการประกวดและการแข่งขันทั้งในประเทศและนานาชาติ ทำให้ทักษะและแนวคิดสร้างสรรค์ของเขาถูกหล่อหลอม แรงบันดาลใจจากครู ความรักในศิลปะไทย และอุปสรรคชีวิต ทำให้ท่านกลายเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีวินัยและความประณีตสูง ซึ่งส่งผลให้ได้รับการยอมรับในฐานะศิลปินผู้สร้างสรรค์และกรรมการตัดสินงานแกะสลักระดับนานาชาติในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของรันดา และอาทิตย์ [9] พบว่า การศึกษาต่อเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับตนเองที่จะได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพพัฒนาองค์กรต่อยอดโอกาสในการเรียนรู้และเสริมสร้างความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพเป็นการค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัดเพิ่มศาสตร์และองค์ความรู้เชิงลึกที่สำคัญให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญา ต้นติอำไพวงศ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ [10] ศึกษาเรื่องราวความสำเร็จ: เส้นทางจากผู้ประกอบการนิตยสารสู่การเป็นเจ้าของธุรกิจจอแก้วในเซอร์ ความงามระดับชาติ งานบางกอก อินเทอร์เน็ตชั้นนำ แอร์โฮวล์ พบว่าด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้ประกอบการคิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์เป็นประโยชน์ในงานอีเว้นท์ปรับเปลี่ยนกิจกรรมทุกปีไม่ซ้ำกัน เพื่อให้ผู้ที่มาชมงานมีส่วนร่วมได้รับความรู้ ความสนุกร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของบุรณพิภพ โพธิ์สิงห์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ [11] ศึกษาเรื่องเล่าความสำเร็จจากธุรกิจ

ช่างถนนสู่פרנסไฮส์ขึ้นห้างสรรพสินค้าของผู้ประกอบการเคอร์ป้าเฉื่อย พบว่า แนวทางการสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ด้านความมุ่งมั่นและความทุ่มเท 2) ด้านการบูรณาการความรู้ 3) ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4) ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี 5) ด้านความสัมพันธ์ 6) ด้านทักษะการแก้ปัญหา และ 7) ด้านการบริหารเวลา

5.2 บทบาท แนวคิด เทคนิค และมุมมองในการตัดสินใจงานแกะสลัก นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ มีบทบาททั้งในฐานะศิลปินแกะสลักมืออาชีพและกรรมการตัดสินงานระดับชาติและนานาชาติ ผลงานของท่านผสมผสานความประณีต ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นไทยร่วมสมัย พร้อมเทคนิคการเลือกวัตถุดิบ การใช้มีด การสร้างมิติ และการเก็บรักษาผลงานอย่างพิถีพิถัน ท่านพัฒนารูปแบบงานแกะสลักให้ทันสมัย ผสมผสานศิลปะไทยกับเทคนิคต่างประเทศและงานประดิษฐ์ พร้อมส่งต่อความรู้สู่ผู้เรียนและศิลปินรุ่นใหม่ เกณฑ์การตัดสินเน้นความสมจริง ความคิดสร้างสรรค์ การจัดวาง และความยุติธรรม เพื่อยกระดับมาตรฐานศิลปะแกะสลักไทยอย่างยั่งยืน และท่านให้คำแนะนำแก่ผู้เริ่มต้นว่า ความอดทน การฝึกฝน และความรักศิลปะสำคัญกว่าพรสวรรค์ตั้งแต่ต้น อาจเนื่องมาจากนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ เป็นทั้งศิลปินแกะสลักมืออาชีพและกรรมการตัดสินงานระดับชาติและนานาชาติ โดยยึดมั่นในความยุติธรรมและมาตรฐานสากล ผลงานโดดเด่นด้วยการผสมผสานความประณีต ความคิดสร้างสรรค์ และศิลปะไทยร่วมสมัย ท่านเชี่ยวชาญตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบ ใช้มีด การสร้างมิติของชิ้นงานและเก็บรักษาผลงานอย่างพิถีพิถัน นอกจากนี้ ท่านยังพัฒนางานแกะสลักให้ทันสมัย ถ่ายทอดความรู้สู่รุ่นใหม่ และเน้นการตัดสินใจที่โปร่งใสเป็นธรรม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้เข้าแข่งขันใหม่ ๆ อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของณิชา ศรีสุชาติ และคณะ [12] พบว่า การประกวดแข่งขันเป็นการเสริมศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะความเป็นนวัตกรรม โดยผสมผสานความคิดเห็นของผู้เรียนกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและบริบทยุคสมัย ผ่านการจำลองสถานการณ์ธุรกิจจริง ซึ่งส่งผลเชิงบวกและก่อให้เกิดนวัตกรรมรุ่นใหม่ที่สามารถสร้างนวัตกรรมธุรกิจได้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุลการ สมไสย และสุวิทย์ วิชิต [13] พบว่า การเตรียมวงโป่งกลางเข้าประกวดต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและวางแผนอย่างรัดกุมทั้งในด้านเวลาและการสร้างสรรค์ผลงาน ผู้จัดต้องประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญและใส่ใจในรายละเอียดทุกขั้นตอน รวมถึงปรับปรุงแก้ไขจุดบกพร่องเพื่อให้ผลงานสมบูรณ์ที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวรพล อิทธิคุณศร และวิจิต อุ๋อัน [14] ศึกษาอิทธิพลของสมรรถนะทางวิชาชีพที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าแผนกครัว (เชฟ) พบว่า สมรรถนะที่มีต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ในงาน ด้านสัมพันธภาพ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการจัดการ และด้านภาวะผู้นำ

สรุปผลการวิจัย นายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์			
การหล่อหลอม และพัฒนาทักษะ สร้างความเป็นเลิศ	บทบาทและความรับผิดชอบ ทางวิชาชีพ และการมีส่วนร่วม	คุณลักษณะและรูปแบบ ผลงานโดดเด่น เป็นที่ยอมรับ	ปรัชญาและมุมมอง ในการตัดสินใจ การถ่ายทอด
- จุดเริ่มต้น - การพัฒนาฝีมือ - รูปแบบการเรียนรู้ - ตัวเร่งทักษะ - แหล่งแรงบันดาลใจ - ผลจากอุปสรรค	- บทบาทศิลปิน และ กรรมการ - บทบาทการถ่ายทอด - บทบาทการยกระดับ มาตรฐานแกะสลักไทย	- องค์ประกอบ - เทคนิคเฉพาะ - รูปแบบงาน	- เกณฑ์การตัดสิน (ด้านศิลปะ) - เกณฑ์การตัดสิน (ด้านจริยธรรม) - คำแนะนำผู้เริ่มต้น

ภาพที่ 4 สรุปผลวิจัยเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตและผลงานแกะสลัก
ของนายสุรศักดิ์ คงสวัสดิ์ : บทบาทในฐานะกรรมการตัดสินงานแกะสลัก

5.3 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในด้านข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) จากผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะงานแกะสลักผักและผลไม้อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มฝึกฝนตั้งแต่วัยเยาว์ ฝึกอย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เปิดโอกาสให้เข้าร่วมการประกวดเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้ความสำคัญกับพื้นฐานการทำงาน เช่น การเลือกวัตถุดิบ การใช้มีด การสร้างมิติ และการพัฒนาผลงานให้เป็นสไตล์ของตนเอง มากกว่าการมุ่งหวังผลรางวัล

2) จากผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายและกลไกการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ทั้งการจัดประกวดอย่างต่อเนื่องในระดับชาติและนานาชาติ การพัฒนาหลักสูตรหรือโครงการฝึกอบรมที่เชื่อมโยงศิลปะไทยดั้งเดิมกับแนวคิดร่วมสมัยและมาตรฐานสากล และการส่งเสริมบทบาทของผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อยกระดับและพัฒนาศิลปะแกะสลักไทยอย่างยั่งยืน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาการพัฒนาทักษะงานแกะสลักผักและผลไม้ในกลุ่มศิลปินรุ่นใหม่ หรือผู้เรียนในสถาบันการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบกับศิลปินผู้มีประสบการณ์สูง

เอกสารอ้างอิง

- [1] ศักรินทร์ หงส์ตันาวรกิจ, จอมขวัญ สุวรรณรักษ์, และ จุฬามาศ พิรพัชระ. (2567). สภาพการณ์และแนวโน้มสมรรถนะของช่างฝีมือแกะสลักในประเทศไทย. วารสารกระแสนวัตกรรม, 25(47), 56-71.
- [2] ศักรินทร์ หงส์ตันาวรกิจ, จอมขวัญ สุวรรณรักษ์, และ ณนันทน์ แดงสังวาลย์. (2568). แนวทางการกำหนดกลยุทธ์สมรรถนะของช่างฝีมือแกะสลักในประเทศไทย. วารสารกระแสนวัตกรรม, 26(49), 50-66.
- [3] ศักรินทร์ หงส์ตันาวรกิจ, เสริมศรี สงเนียม, และ อัครพล ไวเชียงคำ. (2568). แนวทางสู่ความสำเร็จในการแข่งขันแกะสลักผักและผลไม้ระดับประเทศ: บทเรียนจากผู้ชนะเลิศงานมหกรรมการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับประเทศปี 2567. วารสารคหกรรมศาสตร์และนวัตกรรมอย่างยั่งยืน, 7(1), 1-15.
- [4] อัครพล ไวเชียงคำ, กาญจนา เฟื่องศรี, และ อิทธิพล อเนกธนทรัพย์. (2566). กระบวนการประเมินผลงานการแข่งขันกระทงดอกไม้รูปเทียนแพงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติภาคกลาง ครั้งที่ 70. วารสารกระแสนวัตกรรม, 24(46), 56-69.
- [5] สุรศักดิ์ คงสวัสดิ์. (2568, 15 ตุลาคม). คณะกรรมการตัดสินงานแกะสลักผักและผลไม้สมาคมพ่อครัวไทย.
- [6] Cole, A. L., & Knowles, J. G. (2001). *Lives in context: The art of life history research*. Rowman Altamira.
- [7] Clandinin, D. J., & Connelly, F. M. (2004). *Narrative inquiry: Experience and story in Qualitative Research*. San Francisco: Jossey-Bass.
- [8] Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Sage Publications.
- [9] รันดา มีทัพ, และ อาทิตย์ อินตะแก้ว. (2567). การศึกษาความสามารถในการปั้นผ้าอุปสรรคการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาของครูโรงเรียนมหาชัยคริสเตียนวิทยา: การวิจัยพหุกรณีศึกษา. วารสารสมาคมนักวิจัย, 29(2), 74-95.
- [10] พิษญา ตันติอำไพวงศ์, และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2567). เรื่องราวความสำเร็จ: เส้นทางจากผู้ประกอบการนิยาสารสู่การเป็นเจ้าของธุรกิจอแกโนเซอร์ ความงามระดับชาติ งานบางกอกอินเตอร์เนชั่นแนล แฮร์โชว์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร่วมฤกษ์, 42(3), 161-178.

- [11] บุรณพิภพ โพธิ์สิงห์, และ พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2566). เรื่องเล่าความสำเร็จจากธุรกิจข้างถนนสู่แฟรนไชส์ขึ้นห้างสรรพสินค้าของผู้ประกอบการเครป้าเผื่อน. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 19(2), 48-64.
- [12] นิขยา ศรีสุชาติ, สุภาพร สังข์ศรีอินทร์, รินธิดา เต่นพิพัฒน์, เพชรลดา พูลสวัสดิ์, และ ญัฐพล นาคสุสุข. (2567). การพัฒนากระบวนการสร้างนวัตกรรมรุ่นใหม่แบบคล่องตัวผ่านการสร้างนวัตกรรมธุรกิจเพื่อการประกวดแข่งขัน. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 6(5), 36-51.
- [13] บุลากร สมไสย, และ สุวิทย์ วิชิต. (2566). การเตรียมวงโปงลางเข้าประกวด. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 10(1), 85-97.
- [14] วรพล อธิธิคุณเศร, และ วิจิต อยู่อัน. (2564). อิทธิพลของสมรรถนะทางวิชาชีพที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าแผนกครัว (เซฟ). วารสารพิษณุทรรศน์, 16(1), 183-193.